

SAYIŞTAY KARARLARI

- **Genel Kurul Kararları**
- **Daireler Kurulu Kararları**
- **Temyiz Kurulu Kararları**

GENEL KURUL KARARI

Karar No: 4983/1

Tarih: 19.03.2001

KONU

Sayıştay'da 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre istihdam olunan Daire Tabiplerinin, özel muayenehane açmalarının, bilirkişilik ve iş yeri hekimliği yapmalarının, 832 sayılı Sayıştay Kanununun 93'üncü maddesinde düzenlenen "Başka Görev Yasağı" kapsamına girip girmediği.

Gereği görüşüldü:

832 sayılı Sayıştay Kanununun 93'üncü maddesinin birinci fıkrasında, "Özel bir kanun ile olmadıkça Sayıştay mensupları resmi veya özel daire ve kurum ve kurullarda ve özel kişiler yanında paralı ve parasız hiçbir görev alamazlar." denilmektedir.

11.4.1928 tarih ve 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanunun 1'inci ve 4'üncü maddelerinde; Türkiye Cumhuriyeti dahilinde tabiplik yapabilmek için, Türkiye'deki Tıp Fakülteleri ile bunlara denkliği onaylanmış yabancı Tıp Fakültelerinden mezun olmak ve Türk olmak yeterli görülmektedir.

Aynı Kanunun 5, 6, 8 ve 11'inci maddelerinde ise, tabiplerin mesleklerini serbest olarak icra etmeleri ve bilirkişilik yapılarıyla ilgili düzenlemeler yer almıştır.

Aynı şekilde, 31.12.1980 tarih ve 2368 sayılı Sağlık Personelinin Tazminat ve Çalışma Esaslarına Dair Kanunun 1'inci maddesinde sağlık personeline ödenecek zam ve tazminatlar belirlenmiş; 2'nci maddesinde de, kamu sağlık hizmetlerinde çalışan personelin haftalık kanuni çalışma süresinin 45 saat olduğu, ancak bu Kanunun 4'üncü maddesinde tanınmış olan haktan yararlananlar için bu sürenin 40 saat olduğu ve günlük çalışma saatlerinin, 657 ve 926 sayılı kanunlardaki hükümlere göre tespit edileceği belirtilmiştir.

Aynı Kanunun 4'üncü maddesinde ise, "Birinci madde kapsamına giren personelden özel kanunlarına göre meslek ve sanatlarını serbest olarak icra etmek hak ve yetkisine sahip olanlar, istedikleri takdirde, birinci maddede öngörülen tazminat hakkından yararlanmamak şartı ile serbest olarak çalışabilirler. Bunlara iş güçlüğü, iş riski ve teminindeki güçlük zamları veya bu mahiyetteki zamlar ödenmez." hükmü yer almıştır.

832 sayılı Sayıştay Kanununun 93'üncü maddesinin yukarıda belirtilen birinci fıkrasında, özel bir kanuna istinaden yürütülen görevlerin "Başka Görev Yasağı" kapsamı dışında olduğu ifade edilmiştir.

Tabiplik mesleğini icra edenlerle ilgili özel bir kanun olan 1219 sayılı Kanun, tabiplerin mesleklerini serbest olarak icra edebilmelerine açıkça cevaz vermektedir.

Sağlık Personelinin Tazminat ve Çalışma Esaslarına Dair 2368 sayılı Kanunun 4'üncü maddesiyle de; özel kanunlarına göre meslek ve sanatlarını serbest olarak icra etme hak ve yetkisine sahip olanların, istedikleri takdirde bazı zam ve tazminatlardan vazgeçmek şartıyla serbest olarak çalışabileceklerine dair hüküm getirilmiştir.

Bu hükümde idarelere bir takdir hakkı tanınmamış olup, tabibin talepte bulunması ile bazı zam ve tazminatlardan vazgeçmesi ve kadrosunun bulunduğu kurumda yine 2368 sayılı Kanunun 2'nci maddesinde öngörüldüğü üzere asgari 40 saat görev yapması yeterli görülmüştür.

Gerek 1219 gerekse 2368 sayılı Kanunlarda, tabibin serbest çalışma iradesine de bir sınırlama getirilmediği görülmektedir. Tabibin serbest çalışma arzusunu izhar etmesi yeterli olup; serbest çalışma alanının özel muayenehane açmak, başka biriyle birlikte çalışmak, birliktelik veya işyeri hekimliği yapmak şeklinde belirlenmesinin takdiri tamamen hekime aittir.

Burada önemli olan, tabibin, kadrosunun bulunduğu kurumdaki işlerini, idarenin tayin edeceği esaslar dahilinde aksatmadan yürütmesidir.

Bu durum karşısında, yukarıda belirtilen yükümlülüklerini yerine getiren Daire Tabiplerinin; artan zamanlarında mesleklerini serbest olarak icra etmelerine engel herhangi bir husus bulunmadığına, serbest çalışma alanlarının tayin ve tespitinin tabibe ait olduğuna çoğunlukla karar verildi.

DAİRELER KURULU KARARI

Karar No:1072/1

Tarih: 11.07.2001

ÖZET:

1: İhaleyi alan firmanın Katma Değer Vergisi ve Gelir Stopajı ile ilgili vergi borcu olmadığına dair belgeyi teklif mektubu ile birlikte vermemiş olduğu,

2: Teklifleri değerlendirmeye alınan iki firmanın aynı fiyatı teklif ettiği ve bunların da uygun bedel olduğunun anlaşıldığı, Döner Sermayeli Kuruluşlar Yönetmeliğinin 35'inci maddesi uyarınca söz konusu firmalardan ikinci defa yazılı teklif alınması gerekirken ad çekme yoluyla ihaleyi alacak firmanın belirlenmiş olmasının

gerekçeleriyle sözleşmenin tescilinin mümkün olmadığı hakkında.

..... Devlet Hastanesi Baştabipliği ile ..... Ltd. Şti. arasında bağitlanan "... Devlet Hastanesinin (9) Aylık Genel Temizliği" işine ilişkin sözleşmenin tescilinde hasıl olan tereddüt üzerine konu 3. Dairede görüşülüp red kararı verilmiş olup, Dairesince bu karara itiraz edilerek konunun Daireler Kurulunda görüşülerek sözleşmenin tescili talep edilmiştir.

Dosya üzerinde yapılan incelemede;

..... Devlet Hastanesi Baştabipliği ile ..... Ltd. Şti. arasında bağitlanan .....TL ihale bedelli "... Devlet Hastanesinin (9) Aylık Genel Temizliği" işinin Döner Sermayeli Kuruluşlar İhale Yönetmeliğinin 29/a maddesi uyarınca kapalı teklif usulü ile ihaleye çıkarıldığı 28.03.2001 tarihinde yapılan ihaleye teklif veren 8 firmadan, teklifleri değerlendirmeye alınarak ihaleye katılmaya hak kazanan 6'sı arasından en uygun teklifi veren 2'sinin tekliflerinin aynı olması sonucunda; Komisyon tarafından, Döner Sermayeli Kuruluşlar İhale Yönetmeliğinin 35. maddesine göre "ad çekmek" suretiyle anılan firmaya %24,22 indirimle ve 400.978.620.000 TL bedelle

yaptırılmasına karar verildiği anlaşılmıştır.

Bu konuda 3'üncü Dairece verilip red işlemine esas tutulan Kararda özetle;

“..... Devlet Hastanesinin (9) Aylık Genel Temizlik işi ile ilgili Sağlık Bakanlığı Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğüne Bağlı Yataklı Tedavi Kurumlarının Her Türlü Temizlik, Çamaşır Yıkama, Yemek Pişirme İşlerine Ait İhalelerde Uygulayacakları Genel ve Ortak Esasları Belirleyen Tip Şartnamenin “İhaleye Girebilme Şartları” başlıklı 3'üncü maddesinin (F) bendinin 4'üncü alt bendindeki “Düzenlenme tarihi itibariyle vadesi geçmiş Gelir Vergisi/Kurumlar Vergisi, Katma Değer Vergisi ve Gelir Vergisi stopajı borcu olmadığına dair bağlı oldukları Vergi Dairelerinden alacakları ihale ilanı tarihinden sonraki tarihi taşıyan ve (EK:1)'de belirtilen örneğe uygun belge” ibrazı şartına ve şartnamedeki örneğinde de, ilgili firmaların bu belgenin düzenlendiği tarih itibariyle vadesi geçmiş Gelir/Kurumlar, Katma Değer Vergisi ve Gelir Vergisi stopajından dolayı borcu olup olmadığının belirtilmesi gerektiğine ilişkin hükme rağmen, ... Ltd. Şti.nin, merkezinin bağlı olduğu ..... Vergi Dairesinden alınan ve yukarıda belirtilen şartname hükmü gereğince teklif mektubu ile birlikte verilen vergi borcu olmadığına dair dosyaya ekli 23.3.2001 tarihli belgeyle sadece, gelir ve kurumlar vergisi borcu olmadığına belgelendirilmiş olması,

Buna mukabil, adı geçen firmanın, yukarıda belirtilen şartname hükmüne rağmen Katma Değer Vergisi ve Gelir Vergisi stopajı ile ilgili vergi borcu olmadığına dair belgeyi teklif mektubuyla birlikte vermemiş olduğunun anlaşılması,

Bu durumda ise, Döner Sermayeli Kuruluşlar İhale Yönetmeliğinin “Dış Zarfların Açılması” başlıklı 32'inci maddesi gereğince, adı geçen Firmanın ihaleye katılmaması gerekirken, teklif mektubunun (iç zarfın) açılıp ihaleye iştirak ettirilmiş olması,

Yine söz konusu şartnamenin 3'üncü maddesinin (F) bendinin 8'inci alt bendinin “...Diğer taraftan ihale komisyonları bu esasların III/1,3 ve 4 maddelerinde belirtilen ve istekliler tarafından ibraz edilen sigorta primleri bordrosunu, SSK ilişiksiz belgesini ve vergi dairesinden alınan borcu olmadığına dair belgeyi gerektiğinde ilgili dairelerden teyit edeceklerdir.

Ancak ihale, üzerinde kalan istekli tarafından ibraz edilmiş olan yukarıda belirtilen belgeler mutlaka teyit edilecektir. İta Amirleri ihale Komisyonu kararını, alınan belgelerin teyit edildiğini tespit ettikten sonra onaylayacaklardır.....” şeklindeki hükmüne rağmen, ilgili firmaların vergi borcu olup olmadığının tam olarak araştırılmadan ihalenin yapılmış olduğunun anlaşılması,

Her ne kadar, ihale tarihinden sonra ve ihale onay tarihinden önce yapılan teyit işlemlerinde Kavaklıdere Vergi Dairesinden alınan 30.03.2001 tarih ve 263 sayılı yazıda, adı geçen şirketin 06.02.2001 tarih ve 24310 Sayılı Resmi Gazete de yayınlanan 414 Seri Nolu Tahsilat Genel Tebliği hükümlerinden yararlanmak suretiyle 10.674.190.000.-TL’lik borcunun yeniden 18 ay vadelenirildiği ve bunun haricinde bir vergi borcu bulunmadığı belirtilmiş olsa da, muaccel olmuş bir borcun taksitlendirilmiş olmasının, ilgilinin borcunun olmadığı anlamını taşımaması, nedenleriyle, İhale Şartnamesine ve mevzuata aykırı yapılmış olan bu ihaleyle söz konusu dosyanın tescilinin mümkün olmadığı” ifade edilmiştir.

Bu tespitlerden sonra yapılan görüşmeler sonucunda;

Kurul Başkanı ....., Üyeler .....

İhale konusu işe ilişkin sözleşme dosyası eki “Sağlık Bakanlığı Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğüne Bağlı Yataklı Tedavi Kurumlarının Her Türlü Temizlik, Çamaşır Yıkama, Yemek Pişirme İşlerine Ait İhalelerde Uygulayacakları Genel ve Ortak Esasları Belirleyen Tıp Şartname”nin “İhaleye Girebilme Şartları” başlıklı 3’üncü maddesinin (F) bendinin 4’üncü alt bendinde;

“Düzenlenme tarihi itibarıyla vadesi geçmiş Gelir Vergisi/Kurumlar Vergisi, Katma Değer Vergisi ve Gelir Vergisi stopajı borcu olmadığına dair bağlı oldukları vergi dairelerinden alacakları ihale ilanı tarihinden sonraki tarihi taşıyan ve (EK: 1)’de belirtilen örneğe uygun belge” denilmek suretiyle, ihaleye katılacak firmalardan, bağlı oldukları vergi dairelerinden alacakları, düzenlendiği tarih itibarıyla Gelir/Kurumlar, Katma Değer Vergisi ve Gelir Vergisi stopajından dolayı vadesi geçmiş borçları bulunmadığına dair belge istenmektedir.

İhale konusu olayda, ... Ltd. Şti., merkezinin bağlı olduğu ..... Vergi Dairesinden alınan ve yukarıda belirtilen şartname hükmü gereğince teklif mektubu ile birlikte verilen vergi borcu olmadığına dair dosyaya ekli 23.3.2001 tarih ve 953 sayılı belgeye istinaden, ihaleye iştirak ettirilmiştir. Ancak bu belge, Firmanın sadece Gelir/Kurumlar Vergisi borcu olmadığına ilişkindir. İhaleyi kazanan Firmanın vergi borcu olmadığına teyit ettirilmesi için bilahare idare tarafından Şirketin şubesinin bulunduğu ve Gelir Vergisi stopajı yönünden kayıtlı olduğu ..... Vergi Dairesi Müdürlüğüne yazılan 30 Mart 2001 tarih ve 125 sayılı yazıya istinaden gönderilen aynı tarihli faksta, bu Firmanın 10.674.190.000 TL vergi borcunun bulunduğu ve 6 Şubat 2001 tarihli ve 24310 mükerrer sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 414 Seri Nolu Tahsilat Genel Tebliği hükümlerinden yararlanmak suretiyle 18 ay taksitlendirildiği öğrenilmiştir.

Tip Şartnamenin 3-F/4 maddesinde açıkça görüleceği üzere, Gelir Vergisi, Kurumlar Vergisi, Katma Değer Vergisi ve Gelir Vergisi stopajı olmak üzere 4 vergiden bahsedilmektedir. İhaleye katılacak olan mükellef, eğer gerçek kişi ise bunlardan Gelir Vergisi, Katma Değer Vergisi ve Gelir Vergisi stopajına ilişkin; eğer bu mükellef tüzel kişi ise Kurumlar Vergisi, Katma Değer Vergisi ve Gelir Vergisi stopajına ilişkin bağlı oldukları vergi dairelerinden vadesi geçmiş borcu olmadığına dair belge getirecektir. Kurumlar Vergisi mükellefi olan ve ihaleyi kazanan söz konusu Firmanın merkezinin bağlı olduğu ....'dan getirdiği vergi borcu olmadığına dair belge, sadece Kurumlar Vergisi borcu olmadığına ilişkindir ve diğer iki vergiyle ilgili olarak Firma herhangi bir belge ibraz etmemiştir.

4.8.1984 tarih ve 18479 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Döner Sermayeli Kuruluşlar İhale Yönetmeliğinin “İLKELER” başlıklı 2’nci maddesinde döner sermayeli kuruluşların “....., ihalede açıklık ve rekabetin sağlanması esaslarına riayet etmek....” mecburiyetinde oldukları belirtilerek, ihalelerde karışıklık ve çelişkilerin önlenmesi amaçlanmıştır. Bu nedenle ihale hukukunda şekil şartları son derece önemlidir. İdare bu amaç doğrultusunda Tip Şartnamede yer alan ve ihaleye katılacak olan firmalardan istenmesi zorunlu olan belgeleri aramak zorundadır. İhale konusu işe ait Tip Şartnamede İsteklilerin vermesi gereken belgeler tek tek sayılmış olup bunlara riayet edilmesi zorunludur. Tereddüde konu olan ve ihaleyi kazanan

Firmanın bağılı olduğu Vergi Dairesinden alması gereken vadesi geçmiş vergi borcu bulunmadığına dair belgenin taşınması gereken nitelikler, Tip Şartname ekindeki örneğinde de görüleceği üzere mükellefin durumuna göre Gelir/Kurumlar Vergisi, Katma Değer Vergisi ve Gelir Vergisi stopajına ait net bilgiler içermelidir ve bunlardan herhangi birine ait bilgi veya belge eksikliğinin göz ardı edilmesi yukarıda yer alan Döner Sermayeli Kuruluşlar İhale Yönetmeliğinin 2'nci maddesine aykırı olacaktır.

Açıklama uyarınca, ihaleyi kazanan Firma, yukarıda belirtilen Şartname hükmüne rağmen Katma Değer Vergisi ve Gelir Vergisi stopajı ile ilgili vergi borcunun bulunmadığına dair belgeyi teklif mektubuyla birlikte vermemiştir.

Daha baştan, eksik belgenin ibraz edildiği böyle bir durumda ise, Döner Sermayeli Kuruluşlar İhale Yönetmeliğinin “DIŞ ZARFLARIN AÇILMASI” başlıklı 32'inci maddesinin; “Tekliflerin açılma saati gelince, kaç teklif verilmiş olduğu bir tutanakla belirtildikten sonra dış zarflar hazır bulunan istekliler önünde alınmış sırasına göre açılarak, istenilen belgelerin ve geçici teminatın tam olarak verilmiş olup olmadığı aranır. Dış zarfın üzerindeki alındı sıra numarası iç zarfın üzerine de yazılır.

Belgeleri ile teminatı usulüne uygun ve tam olmayan isteklilerin teklif mektubunu taşıyan iç zarfları açılmayarak başkaca işleme konulmadan, diğer belgelerle birlikte kendilerine veya vekillerine iade olunur. Bunlar ihaleye katılamazlar.” şeklindeki hükmü gereğince, adı geçen Firmanın teklifinin içinde bulunduğu iç zarfın hiç açılmadan ihaleye iştirak ettirilmemesi gerekirdi.

Ayrıca, ihalenin ilgili Firmaya bırakılmasından sonra ve ihale onayından önce yapılan teyit işlemleri sırasında Firmanın şubesinin bulunduğu ve Stopaj Vergisi yönünden kayıtlı bulunduğu ..... Vergi Dairesinden alınan 30 Mart 2001 tarihli yazıyla Firmanın taksitlendirilmiş vergi borcunun olduğunun ortaya çıkması nedeniyle, yine söz konusu Tip Şartnamenin 3'üncü maddesinin (F) bendi, 8'inci alt bendinin “Diğer taraftan ihale komisyonları bu esasların, III/1,3 ve 4 maddelerinde belirtilen ve istekliler tarafından ibraz edilen sigorta primleri bordrosunu, SSK ilişiksiz belgesini ve vergi dairesinden alınan borcu olmadığına dair belgeyi

gerektiğinde ilgili dairelerden teyit edeceklerdir. Ancak ihale, üzerinde kalan istekli tarafından ibraz edilmiş olan yukarıda belirtilen belgeler mutlaka teyit edilecektir. İta Amirleri İhale Komisyonu kararını, alınan belgelerin teyit edildiğini tespit ettikten sonra onaylayacaklardır.” şeklindeki hükmü karşısında, ilgili firmaların vergi borcu olup olmadığının tam olarak araştırılmadığı da ortaya çıkmaktadır.

Her ne kadar, ihale tarihinden sonra ve ihale onay tarihinden önce yapılan teyit işlemlerinde ..... Vergi Dairesinden alınan 30.03.2001 tarih ve 263 sayılı yazıda, adı geçen şirketin 06.02.2001 tarih ve 24310 Sayılı Resmi Gazete de yayınlanan 414 Seri Nolu Tahsilat Genel Tebliği hükümlerinden yararlanmak suretiyle 10.674.190.000.-TL’lik borcunun yeniden 18 ay vadelenirildiği ve bunun haricinde bir vergi borcu bulunmadığı belirtilmiş olsa da, muaccel olmuş bir borcun taksitlendirilmiş olması, ilgilinin borcu olmadığı anlamını taşımaz.

Bu sebeplerle sözleşmenin tescil edilmemesi gerektiği görüşünde bulunmuşlardır.

Üye ....., İhalenin üzerinde bırakıldığı Firmanın vergi borcuna ilişkin olarak merkezinin bağlı olduğu ..... Vergi Dairesinden almış olduğu belge, 1 Mart 2001 tarih ve 24333 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2001/1 sayılı Devlet İhaleleri Genelgesi ekinde yer alan matbu belge olup, bu belgede sadece Gelir/Kurumlar Vergisine ilişkin bilgiler yer almaktadır. Ancak İdarenin Tıp Şartnameyle öngördüğü belge ise bundan farklı olarak Katma Değer Vergisi ve Gelir Vergisi stopajına ilişkin bilgiler de içermektedir. Burada idare, Devlet İhaleleri Genelgesi eki matbu formun dışına çıkarak Katma Değer Vergisi ve Gelir Vergisi stopajı hakkında da ek açıklamalar istemektedir. 8.9.1983 tarih ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun “İsteklilerde aranacak nitelikler ve istenecek belgeler” başlıklı 16’ncı maddesinde;

“İdarece ihalelerin en elverişli koşullarla sonuçlandırılmasını sağlamak amacıyla, isteklilerde belirli mali ve teknik yeterlik ve nitelikler aranabilir. Bunları tespiti yarayan belgelerin neler olduğu, şartnamelerde gösterilir.

.....” denilmek suretiyle, idarelerin şartnamelerde, isteklilerde olmasını öngördükleri mali ve teknik nitelikleri kanıtlayıcı belgeleri

isteyebilecekleri belirtilmiştir. Yani 2886 sayılı Kanunun anılan madde hükmü uyarınca, idareler, Maliye Bakanlığının Devlet İhaleleri Genelgesi eki olarak hazırladığı matbu form dışında farklı belgeler isteyebilmektedir.

Ancak asıl önemli olan husus, İhaleye 8 istekli katılmış, bunlardan ikisi değerlendirmeye alınmamış, kalan 6 firma arasından .....Ltd. Şti. ile ..... Ltd. Şti.’nin teklifleri aynı olmasına rağmen, Döner Sermayeli Kuruluşlar İhale Yönetmeliğinin “TEKLİFLERİN AYNI OLMASI” başlıklı 35’inci maddesinde yer alan; “Birkaç istekli tarafından aynı fiyat teklif edildiği ve bunların da uygun bedel olduğu anlaşıldığı takdirde, bu oturumda aynı teklifte bulunan birden fazla isteklinin hazır olması halinde, bu isteklilerden ikinci bir yazılı teklif alınır ve bunlardan en uygun bedeli teklif edene ihale yapılır. Şayet aynı fiyat teklif eden isteklilerden birisi bu oturumda hazır bulunuyorsa ihale ona yapılır. Aynı fiyatı teklif eden hiçbir isteklinin oturumda hazır bulunmaması veya hazır bulunan isteklilerden alınacak ikinci tekliflerin de aynı olması halinde, ad çekme suretiyle ihale sonuçlandırılır.” ifadeleri uyarınca, ilgili firmalardan ikinci defa yazılı teklif alınması gerekirken bu yapılmayarak doğrudan ad çekme yoluyla ihaleyi alacak firma belirlenmiştir ki bu da söz konusu madde hükmüne açıkça aykırılık teşkil ettiğinden sözleşmenin bu yönden de tescil edilmemesi gerektiği şeklinde görüş belirtmiştir.

Üyeler .....

İhale konusu işe ilişkin sözleşme dosyası eki “Sağlık Bakanlığı Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğüne Bağlı Yataklı Tedavi Kurumlarının Her Türlü Temizlik, Çamaşır Yıkama, Yemek Pişirme İşlerine Ait İhalelerde Uygulayacakları Genel ve Ortak Esasları Belirleyen Tıp Şartname” nin “İhaleye Girebilme Şartları” başlıklı 3’üncü maddesinin (F) bendinin 4’üncü alt bendinde;

“Düzenlenme tarihi itibarıyla vadesi geçmiş Gelir Vergisi/Kurumlar Vergisi, Katma Değer Vergisi ve Gelir Vergisi stopajı borcu olmadığına dair bağlı oldukları vergi dairelerinden alacakları ihale ilanı tarihinden sonraki tarihi taşıyan ve (EK: 1)’de belirtilen örneğe uygun belge” denilmek suretiyle, ihaleye katılacak firmalardan, bağlı oldukları vergi dairelerinden alacakları, düzenlendiği tarih itibarıyla Gelir/Kurumlar, Gelir Vergisi stopajı

ve Katma Değer Vergisinden dolayı vadesi geçmiş borcu bulunmadığına dair belge istenmektedir.

Bu hüküm uyarınca İhaleyi kazanan ..... Firmasının, merkezinin bağlı olduğu ..... Vergi Dairesi Müdürlüğünden aldığı ve İhale Komisyonuna ibraz ettiği 23 Mart 2001 tarihli ve 953 sayılı belge, Firmanın vadesi geçmiş Gelir/Kurumlar Vergisi borcu bulunmadığını göstermektedir. İhale Komisyon Kararından sonra yapılan teyit işlemleri sırasında, stopaj vergisi yönünden Firmanın şubesinin kayıtlı bulunduğu ..... Vergi Dairesinden alınan 30.3.2001 tarihli ve 263 sayılı belgeden de, ilgili Firmanın 10.674.190.000 TL vergi borcu bulunmakta olup, 414 seri nolu Tahsilat Genel Tebliği hükümlerinden yararlanmak suretiyle 18 ay taksitlendirildiği anlaşılmaktadır.

Bu ihalede görüleceği üzere, Tip Şartnamenin 3-F/4 maddesinde ileri sürülen isteklinin vadesi geçmiş vergi borcu olmadığına ilişkin belge aranmaktadır. Teklif aşamasında vadesi geçmiş bir borç olsaydı, mükellefe böyle bir belge verilmesi söz konusu olmayacaktı. Firmanın ibraz ettiği bu belge, 2001/1 sayılı Devlet İhaleleri Genelgesi ekindeki matbu bir belgedir. Müteahhit, resmi bir belgedeki boşlukları doldurmuş ve bağlı olduğu vergi dairesine onaylatarak, bu belgeyi İdareye ibraz etmiştir. Burada bir kötü niyetin bulunmadığı, ... Vergi Dairesinden alınan 30.3.2001 tarihli ve 263 sayılı teyit yazısından da açıkça anlaşılmaktadır. Nitekim belgede gelecekte belirlenen vadelerde ödenmesi öngörülmüş 18 aylık bir taksitlendirme söz konusudur ve aynı belgenin dipnot kısmında tecil edilen vergi dışında bir borcun bulunmadığı da belirtilmektedir.

21.7.1953 tarih ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkındaki Kanunun 30.5.1985 tarih ve 3209 sayılı Kanunun 1'inci maddesiyle değişik 48'inci maddesinde;

“ Amme borcunun vadesinde ödenmesi veya haczin tatbiki veyahut haczolunmuş malların paraya çevrilmesi amme borçlusunu zor duruma düşürecekse, borçlu tarafından yazı ile istenmiş ve teminat gösterilmiş olmak şartıyla, alacaklı amme idaresince veya vekili kılacağı makamlarca; para cezası ve gecikme zammı alacakları iki yılı, bu alacaklar dışında kalan amme alacakları ise beş yılı geçmemek üzere ve faiz alınarak tecil olunabilir.

.....

Tecil salahiyetini kullanacak ve bu salahiyeti devredecek olanlar, Devlete ait amme alacaklarında ilgili vekiller, vilayet hususi idarelerine ait amme alacaklarında valiler, belediyelere ait amme alacaklarında belediye reisleridir.

.....

Tecilde taksit zamanları ve diğer şartlar tecile salahiyetli makamlarca tespit olunur.

.....” denilmektedir. Anılan madde hükmüne göre vergi borçlarında tecil yapmaya yetkili olan Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğü, yayımladığı 414 seri no.lu Tahsilat Genel Tebliği ile taksitlendirmenin genel esaslarını belirlemiştir. Anılan Tebliğ uyarınca mükellef, Devletin sunduğu imkanlardan yararlanarak, mevcut borcunu yeniden vadelenmiştir. Dolayısıyla vergi borcu vardır fakat vadesi geçmiş bir borç değildir. Taksitlendirme suretiyle yeni bir hukuki durum oluşmuştur ve bu borç geleceğe doğrudur. Eğer taksit ödemelerinde herhangi bir aksaklık olsaydı bu durumda vadesi geçmiş bir borçtan bahsedilebilirdi.

..... Vergi Dairesinden alınan belgede Tip Şartnamede belirtilen diğer (KDV ve Gelir Vergisi stopajı) vergilere ilişkin net bir açıklama yok gerekçesiyle uzun bir rekabet sürecinden geçmiş ve kötü niyetin bulunmadığı böyle bir durumda ihalenin iptal edilmesinin, zaman kaybına sebebiyet vereceği ve getireceği mali yükün de fazla olacağı, açıktır.

Bu sebeplerle sözleşmenin tescil edilmesi gerektiği şeklinde görüşlerde bulunmuşlardır.

Bu durumda oylarda eşitlik meydana gelmiş olduğundan 832 sayılı Sayıştay Kanununun 1260 sayılı Kanunla değişik 15’inci maddesi uyarınca Başkanın bulunduğu taraf üstün tutularak, sözleşmenin tescil edilmemesi gerektiğine, çoğunlukla;

Karar verildi.

TEMYİZ KURULU KARARI

Tutanak No: 25372

Karar Tarih: 06.11.2001

ÖZET:

Araştırma Projelerini desteklemek için oluşturulmuş fondan bu projelerin her türlü araştırma giderlerinin ödeneceği öngörüldüğüne göre, bu araştırmaların yapılacağı laboratuvar, atölye, buradaki araç, gereç, tesisat, bilgisayar donanımı, internet gibi alt yapı olarak tanımlanabilecek harcamaların araştırma giderlerinden ayrı tutulamayacağı ve bunların da araştırma fonundan karşılanmasının mevzuata aykırı olmadığına.

2547 sayılı Kanunun Değişik 58. Maddesi Gereğince Kurulacak Üniversiteler Araştırma Fonlarının Kullanım ve Yönetim Esaslarına İlişkin Yönetmeliğin 2. maddesine göre fon bütçesinden sadece araştırma projelerine ait giderlerin yapılması mümkün olduğundan, ... Kampüsü Teknopark II Kısım inşaatına ilişkin hakediş ve ilan bedelinin fon bütçesinden ödenemeyeceği gerekçesiyle 3.050.423.000.- liraya tazmin hükmolunmuştur.

2547 sayılı Kanunun 58. maddesinin b bendinde, Üniversitelerde Yükseköğretim Kurulu Kararı ile rektörlüğe bağlı o üniversitede mevcut tüm döner sermayelerin gelirlerinden araştırma fonu kurulabileceği belirtildikten sonra fonun gelirleri sayılmakta ve anılan bendin son fıkrasında “Fonun kullanımı ve yönetimi ile ilgili esaslar, Yükseköğretim kurulunca tespit edilir. Fonun muhasebe usulleri ve diğer mali hususlarda Yükseköğretim Kurulu Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Fonu usul ve esasları uygulanır.” hükmü yer almaktadır.

Bu hükme göre YÖK tarafından hazırlanarak 20.05.1984 tarih 18406 sayılı R.G. de yayımlanan 2547 sayılı Kanunun Değişik 58. Maddesi Gereğince Kurulacak Üniversiteler Araştırma Fonlarının Kullanım ve Yönetim Esaslarına İlişkin Yönetmeliğin 2. ve 6. maddesinde,

“Madde 2- Bir üniversitede mevcut tüm döner sermayeli gelirlerinden öğretim üyelerine ödendikten sonra kalan kısmının en az yarısı, eğitim-öğretim, araştırma veya uygulama birimi veya bölümü ile ilgili öğretim elemanlarının katkısı ile toplanan döner sermaye gelirlerinin en az yüzde yirmisi ve öğretim elemanlarının dolaylı veya doğrudan katkıları olmadan elde edilen döner sermaye gelirlerinin tamamı o üniversite araştırma fonunun kuruluş ve idamesinde kullanılır.

Bu yönetmeliğin 6. maddesi gereğince fondan karşılanması uygun görülen projelerin araştırma ile ilgili her türlü giderleri fondan ödenir.

Madde 6- Fondan karşılanacak projeler lisansüstü öğrencilerin araştırmaları dahil, Yükseköğretim Kurulunca belirlenecek esas, ilke ve önceliklere göre hazırlanır. Projeler o üniversitenin uzman elemanı bulunan her dalı ile ilgili olarak, ancak temel bilimlerle D.P.T. kalkınma planlarında yer alan konulara öncelik verilerek değerlendirilir. Yönetim kurulu araştırma projelerinin değerlendirme ve seçiminde oluşturacağı uzmanlık gruplarının hizmetlerinden yararlanır. Projelerin gelişme durumları her yıl Mart ve Eylül aylarında Yükseköğretim Kuruluna bildirilir. Ayrıca, projelerin uygulanması ile ilgili bilgilere yıllık faaliyet raporlarında ayrıntılı biçimde yer verilir.” hükümleri yer almaktadır.

2547 sayılı Kanununun 58. maddesinin b bendine göre kurulan, kullanımı ve yönetimi ile ilgili esasları saptama yetkisi YÖK’e bırakılan araştırma fonları, anılan Kurulca hazırlanan Yönetmeliğin 2. maddesi ve 6. maddesinde belirtildiği üzere üniversitelerde yapılacak bilimsel araştırmaların giderlerini karşılamak için oluşturulmuştur.

Yükseköğretim kurulunun 18.07.1984 tarih 48 no.lu kararında, üniversitelerin araştırma fonlarından desteklenecek araştırma projelerinin seçiminde gözönünde tutulacak ilkeler saptanmış, araştırma projelerinin kalkınma planı hedeflerine ve ülke bilim politikasına uygun olması, bu çerçevede, projelerin, bilime, ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmaya katkı sağlaması; fen, teknik, tıp, sağlık bilimleri, biyolojik bilimler, sosyal ve insan bilimleri arasında denge sağlayacak şekilde değerlendirilerek seçilmesi esasları ile fondan projeleri desteklemek için tahsis edilen paraların yönetimine ilişkin esaslar tespit edilmiştir.

Diğer taraftan .... Teknik Üniversitesinin ağırlıklı olarak teknik eğitim veren bir yükseköğretim kurumu olması nedeniyle anılan üniversitede yapılacak araştırmaların teknik bilimlere ilişkin olmasını gerektirmekte ve bu tür araştırma projeleri için özel bir mekan ve altyapı oluşturulmasını da zorunlu kıldığı anlaşılmaktadır.

Nitekim, 2547 sayılı Kanunun Değişik 58. Maddesi Gereğince Kurulacak Üniversiteler Araştırma Fonlarının Kullanım Ve Yönetim Esaslarına İlişkin Yönetmeliğin 2. maddesinin ilk fıkrasında üniversite bünyesinde elde edilen ve araştırma fonuna aktarılacak gelirler sayılarak bunların araştırma fonunun kuruluş ve idamesinde kullanılacağı belirtilmektedir.

Bu nedenle, dilekçi iddiasının kabulü ile, ilamın 1. maddesi ile Teknopark II. Kısım İnşaatına ait ilan ve hakediş bedeline ilişkin olarak 3.050.423.000.- lira için verilen tazmin hükmünün kaldırılmasına;